

DEÁK JÓZSEF

**A rendészettudomány szépségei és nehézségei...
Interjú dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnaggyal,
a Belügyminisztérium oktatási főszemlézőjével**

Bevezető

Dr. Janza Frigyes nyugállományú rendőr vezérőrnagy (Újpest, 1947. április 8.) a Belügyminisztérium oktatási főszemlézője, 2012-től az Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) címzetes egyetemi tanára, 2019-től az NKE Díszpolgára. 1985-től az Állatorvostudományi Egyetem címzetes docense, 1986-tól a Szent István Egyetem oktatója, címzetes egyetemi tanára. Az egykori Rendőrtiszti Főiskola és a Kaposvári Egyetem címzetes docense.

Legutóbb a Magyar Tudomány Ünnepe belügyi fejezetének ünnepélyes zárása alkalmával a Magyar Rendészettudományi Társaság (MRTT) leg-rangosabb elismerését, a Kertész Imre-díjat vehette át, az MRTT megalakításában, a tagozatok létrehozásában, a konferenciák és más tudományos rendezvények megszervezésében, a belügyi tudományos élet fejlesztésében és a rendészettudomány elismertetésében végzett kiemelkedő tudomány-szervező tevékenységéért. Nem sokkal korábban a Belügyi Tudományos Tanács szintén kiváló tudományos szervezői munkáját Szabó András-éremmel ismerte el.¹

Janza Frigyes pályafutását 1971-ben, ötven éve az Állatorvostudományi Egyetemen akkor szerzett oklevelével a tarsolyában, kinevezett polgári alkalmazott tanárként kezdte Dunakeszin, a BM Kutyavezető-képző Iskolán. Szakmai felkészültségével és szervezőkészségével 1974-re létrehozta Kö-

¹ Belügyi Tudományos Tanács: Szabó András-érem díjazottak.

Forrás: <http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/ules/20191129/drJFlaudkeret.pdf>

Letöltés ideje: 2021.04.24.

Deák József: A rendészettudomány szépségei és nehézségei... Interjú dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnaggyal, a Belügyminisztérium oktatási főszemlélőjével

zép-Európa legjobban felszerelt, a kor egyik legszínvonalasabb állatkórházát.² 1976-tól társadalmi megbízatásként instruálta a BM Tudományszervezési Osztályt. 1983-tól kinevezik a BM Kutyavezető-képző Iskola parancsnokává.³ Munkássága alapján az Interpoltól is felkérték egy képzési modell kidolgozására. Kutatási és szervezői tapasztalatait összefoglaló „*Etológia*” című egyetemi jegyzete napjainkig őrzi újtó eredetiségét. 1986-ban részt vett a BM Tudományos Szabályzatának megalkotásában.

Vezetése alatt a magyar szolgálati kutyavezetők megnyerték a Kábítószerek-kereső kutyák és a Robbanószerek-kereső Kutyák Európa-bajnokságait. Szakmai teljesítményei sorában fontos helyet érdemel a hazai lótenyésztés hagyományainak felélesztése. 1993-tól a Szolgálati Állatfelügyelet vezetőjeként felügyelte a somogysárdi Lovas Bázis tevékenységét.

1998-ban kinevezték a BM Oktatási Főosztályának vezetőjévé. Felügyelte a Nemzetközi Oktatási Központ, a Vezető-képző és Továbbképző Intézet létrehozását, irányította a rendészeti Szakképző Iskolákat és a rendészeti szakképzéseket. 2001-ben pedig a Lovas Szemlebizottság vezetőjeként irányította a Nemzeti Lovas Díszegység létrehozását. 2003-ban kialakította a BM Oktatási Főigazgatóságot. A Belügyminisztérium Oktatási Főosztálya és az Oktatási Főigazgatóság vezetőjeként jelentős érdemeket szerzett a rendvédelmi szakképzés és felsőoktatás stratégiai és szervezeti megújításában. Meghatározó irányítója lett a rendészeti alap- és szakvizsgarendszer kialakításának, amely alapvető elemévé vált a később, 2015-től bontakozó belügyi életpálya modellnek. 2004-ben a szolgálati korhatár elérésével nyugállományba vonult. Ugyanebben az évben alapító főtitkára lett a Magyar Rendészettudományi Társaságnak. 2006-tól vezette a Rendészeti Szakvizsga Bizottságot. Belügyminiszteri megbízásra közreműködött a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásában. 2010-től miniszteri megbízottként, fenntartói képviselőként irányította a Nemzeti Közszolgá-

² Tóth Nikolett Ágnes: 45 éves a rendészeti felsőoktatás.

Forrás: https://fejlesztisprogramok.uni-nke.hu/document/fejlesztisprogramok-uni-nke-hu/45_eves_a_rendeszeti_felsooktatas_web_kis.pdf

Letöltés ideje: 2021.04.25.

³ Akikre büszkék lehetünk; Dr. Janza Frigyes.

Forrás: <http://www.lovasok.hu/index-archive.php?i=19897>

Letöltés ideje: 2021.04.24.

lati Egyetem létrehozását. 2012-től BM Oktatási Főszelemlő. Az NKE ekkori létrejöttével a Fenntartói Testület belügyminiszter által delegált tagjaként többször betöltötte a Testület ügyvivői tiszttét. Iskolaigazgatóként, oktatásszervezőként, majd pedig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem címzetes egyetemi tanáraként mindvégig részese volt a tantermi oktatásnak és a diploma elnyeréséhez nélkülözhetetlen számonkérésnek. Az egyetem életében meghatározó hazai és nemzetközi konferenciák moderátora, kivételes tudományos jártasságával és általános műveltségével jelentősen hozzájárulva ezek eredményességéhez. Több civil egyesület elnöke vagy elnökségi tagja. Tudományszervezői képességeinek legteljesebb mozgósításával töltötte be a Magyar Rendészettudományi Társaság főtitkári posztját. E minőségében részt vállalva a rendészettudomány akadémiai elismertetésében, a Rendészettudományi Karon a mesterszak megszervezésében és a Rendészettudományi Doktori Iskola sikeres akkreditálásához nélkülözhetetlen feltételeknek a kialakításában. Személye összeköti a Belügyminisztériumot, a rendvédelmi szerveket, a rendészeti szakgimnáziumokat, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet, a belügyi szervek tudományos tanácsait, a magánbiztonság, a Polgárőrség résztvevőit, a pályaaorientációs képzést folytató középiskolákat és a civil szervezeteket.

Közreműködésével jött létre a rendészeti képzés egymásra épülő egész vertikuma.

Janza Frigyes munkásságának is része van abban, hogy a Rendészettudományi Kar elindulhatott, amit – egyebek mellett – a tanári karban tudományos fokozatot szerettek növekvő aránya is jelez.

Pályafutása során 19 állami, tudományos és szakmai kitüntetésben részesült, mint például: Magyar Érdemrend Tiszti Keresztje, Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje, Szent György Érdemrend, Hűség a Hazához Érdemrend Nagykereszt, Kiváló Tudományos Munkáért Emlékérem.^{4,5}

Mikor találkozott először a tudománnyal?

⁴ International Police Training Institute: Alapító tagok

Forrás: https://theipti.org/?page_id=145

Letöltés ideje: 2021.04.25.

⁵ Trencsényi Zoltán: Az éket nem szabad digitalizálni! Zsaru Rendőrségi Magazin 2021/7. szám. 10. o.

Deák József: A rendészettudomány szépségei és nehézségei... Interjú dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnaggyal, a Belügyminisztérium oktatási főszemlélőjével

Középiskolai elkötelezettségem alapján az egyetemre felvételizve nem a praxis vonzott, hanem kutatóorvos akartam lenni. Pasteur ismert mondása szerint: „Az orvos az embert gyógyítja, az állatorvos az emberiséget!” Egyetemi tanulmányaim alatt demonstrátori és tudományos diákköri munkákat végeztem. Még szerződése is a Herceghalmi Kutatóintézetrel volt, amikor a belügy megkeresett; Dunakeszire kellett egy fiatal állatorvos. Meg is kötöttük a szerződést, miután az ő fizetési ajánlatuk duplája volt a kutatóorvosénak. Hivatástudatom ekkor még nem a rendőrségnek szólt, inkább a köz szolgálata mellett kötelezett el. Napjainkban ezért fájó nekem, hogy picit átesve a ló túlsó oldalára, sokat beszélünk az egyéni emberi jogokról, miközben alig valamit a közösségi jogokról, pedig egy normális társadalomban ennek a kettőnek egyensúlyban kell működnie... A közösségi jog az emberi jogok összessége, de ezt meghaladóan van más tartalma is a szónak. A 21. század a közösségi jogokról fog szólni, ezek gyakorlásának és módszereinek a demokratikusságáról.

Milyen szerep hárul ebben a folyamatban a rendészettudományra?

Egyértelműen felértékelődik! Hiszen a belső biztonság karbantartásának legfontosabb letéteményesei a rendvédelmi szervek és funkciójuk, a rendészet. Ha funkcióként értelmezzük a rendészetet, annak csak egyik alterülete a fegyveres rendészet. Hisz nem lehet azt mondani, hogy az élelmiszerbiztonság-felügyelet, vagy most a Covid járvány idején az egészségügyi rendészet nem rendészet! Sőt annak idején volt politikai rendészet, sajtórendészet, vagy a különféle őrsegek rendészete a mezőőrségtől kezdve a fegyveres biztonsági őrökig bezárólag. Funkcionális értelemben rendészeti feladatot lát el nagyon sok államigazgatási szerv. Én idesorolom a jegyzőt is, amikor a közösségi jog rendjének fenntartására hoz egy határozatot. Tehát van létjogosultsága a rendvédelem fogalomnak, csak ne keverjük össze a rendvédelmi szervek funkcióit a rendészet funkcióival! Nagyon sok zavart okoz a két fogalom elhatárolásában, hogy hazánkban a rendőrségi tevékenységek körébe tartozik a magyar történelmi közszervezési gyakorlatnak megfelelően a büntető igazságszolgáltatás egy része, a nyomozás is, ami nem klasszikus rendőri feladat. Ez nagyon sokat bezavar a fogalmak helyes értelmezésébe, hisz az nem rendészet, hanem a büntetőeljárás része. Az elméleti tipológiák és a korfüggő szervezés megfeleltetése okozza ezeket a

félreértéseket, jogos észrevételeket a fogalmak körül. De az élet megismerésének csak egyik módszere a tudomány, a hétköznapi tapasztalat, a hit és az intuíció mellett. A tudomány nem mindenható! Anélkül is meg lehet ismerni a világot, csak nem olyan mélyen. Abban segít, hogy a nem észlelhető, látható, tapintható dolgokra is ki tudjuk terjeszteni a megfigyeléseinket. Adatok gyűjtése, statisztikai összefüggések megállapítása önmagában nem tudomány; egyszerű adatrögzítés. De hogy ezekből milyen következtetéseket vonunk le, és hogy milyen matematikai képletekkel közelítjük meg legjobban a valóságot, az tudomány!

Pontosan melyik évben kezdődött szolgálata a belügyben?

1971-ben, éppen ötven éve! És rögtön számos olyan problémával találtam szembe magam, amelyek megoldására nem voltak se nemzetközi, se hazai tapasztalatok, vagy ha voltak, nem álltak rendelkezésre... Ilyen volt például a nagy létszámú, több mint kétszáz fős kutyaállományból adódóan a nagyüzemi kutyatartás... Ennek a problematikája nem volt publikálva sehol. Ez egy sajátos kelet-európai és magyar gyakorlat volt. Akkoriban elindult egy kezdeményezés, amelynek keretében a BM Bűnügyi Technikai Intézet vezetésével a társ szocialista országok hasonló bűnügyi-technikai szervezetei nemzetközi kriminalisztikai konferenciákat tartottak. Ennek a folyamatnak Kertész Imre és Katona Géza voltak a szellemi vezérei. Én három év után már saját kutatási eredményeimről számoltam be az egyik ilyen tanácskozáson. A kutatás megindult, szinte a belépésem első pillanatától. Közben kutatócsoportjaink az Állatorvostudományi Egyetemen is együttműködtek, és három éven át díjazottjai voltak a meghirdetett kutatási pályázatoknak. Nem célirányosan területet kutattunk, hanem a velünk szembe jövő problémákat tártuk fel tudományosan. Ez meglehetősen eklektikus képet mutatott...

Említene néhány ilyet, amelyek feltárásán dolgoztak akkoriban?

Például a kutya gyomrának száloptikás endoszkópos vizsgálata és diagnózis felállítása. Ehhez a japán száloptikás berendezést a BM Kórházból szereztem. A másik terület a kutya szaporodásbiológiájának vizsgálata, a kutya mesterséges megtermékenyítése volt. Vagy a harmadik, érdekességképpen, a csendesen ivarzó tehének szagazonosítással történő detektálása, ami a népgazdaságnak több milliárdos hasznot jelentett. A negyedik, általam

Deák József: A rendészettudomány szépségei és nehézségei... Interjú dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnaggyal, a Belügyminisztérium oktatási főszemlélőjével

felkutatott, bár nem publikált téma a muslicák, ecetlegyek alkalmazása a felderítésben. Egyéb, hasonló kutatásaimat a Nemzet Biztonságáért érem arany fokozatával ismerték el.

Kutatásaink mind a biológia és a társadalomtudományok, ezen belül a rendészettudomány határmezsgyéjén mozgó problémákra irányultak. Ilyen volt még a szolgálati kutyák egyedi azonosítása az orrtükrölevonatuk segítségével. Ezek alapján a teljes rendőrségi nyilvántartásukat megteremtettük, hisz volt olyan időszak, amikor összesen háromezer kutya volt a fegyveres erőknél és szervezeteknél. A határőrségnél volt a legtöbb. Problémát okozott a szolgálati kutyák mozgásszervi zavara. Ezért minden átvételkor röntgenvizsgálatot tartottunk, és fényképfelvételt készítettünk. Ezek feldolgozása, kutatása, a megfelelő módszertan kialakítása szintén nem kevés feladatot jelentett. A belügyi szolgálatom alatt soha nem adtam föl a biológia és a rendészettudomány iránti elkötelezettségemet. Ezt az is tükrözi, hogy a gödöllői Szent István egyetemen immár 35. éve oktatok. Eleinte mint külső óraadó, manapság pedig mint címzetes egyetemi tanár. A nyolcvanas években a kaposvári egyetemen docensként, az Állatorvostudományi Egyetemen a Belgyógyászati Tanszék által fölterjesztve szintén docensként oktattam.

Mióta foglalkoztatta a rendészettudomány?

A rendészettudomány, mint rendszer,⁶ akkoriban még így neveztük, 1983-ban kezdett érdekelni, amikor kineveztek parancsnoknak. Akkoriban a parancsnoknak tudományos kutatással és publikálással kötelességszerűen foglalkoznia kellett. De nem csak az iskoláknál, hanem kint a végrehajtásban dolgozó szerveknél és az alegységeknél is! A felsőbb elvárásokat, kutatási terveket lebontottuk az alsóbb szervekre, így az iskolánkra is. A tisztek és tanárok minősítésének egyik kötelező eleme volt a tudományos tevékenységük.

⁶ A rendészettudomány strukturális alapjai megteremtésnek folyamatát lásd; Mélyinterjú mellékletek: Deák József. A Belügyi Szemle és jogelődei a közpolitika és a rendészettudomány szolgálatában (1953–1990). (2018). Disszertáció/PhD pp. 293–298. o.

Forrás: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13340/Deak-Jozsef_Doktori-ertekezes_2018.pdf?sequence=1

Letöltés ideje: 2021.04.03.

Akkoriban, a nyolcvanas évek közepén már érett a helyzet a tudományos munka szabályzatának megírására, amiben együttműködtem Stefán Gézával, Komáromi Istvánnal. Egy év múlva, 1987-ben már bevezettük azt a módosítást a szabályzatba, hogy az eredményes tudományos munkát végzőket a parancsnokuk egyéni elbírálás alapján egy rendfokozattal feljebb helyezheti. Az akkori viszonyoknak megfelelően a tudományos munkát a belügyi személyügyi pártbizottság részéről instruáltam. Ugyanígy kerültem kapcsolatba Györök Ferencsel is, aki a mentorom volt, és akivel egy bizottságban dolgoztunk. Így 1974-től folyamatosan vannak ismereteim a Rendőrtiszti Főiskoláról. Akkoriban részt vettem egy kétéves egyéni vezetői felkészítésen. Közben, még a hetvenes években, kétszer eredménytelenül tettem kísérletet a belügyi támogatás elnyerésére az ELTE pszichológiai szakának elvégzéséhez, hogy legyen egy állatorvos-pszichológus végzettségű valaki a belügyben.

Mi lett a kiút a helyzetből?

Kénytelen voltam magánúton elsajátítani a pszichológiai ismereteket, beszerezve a tankönyveket, amelyeket pszichológus, később pszichiáter hallgatók segítségével egyénileg fel is dolgoztam. Ugyanis a kutyák kiképzésének problematikája biokémiai és élettani alapon alig különbözik az emberek pszicho-fiziológiájától. Ez engem nagyon érdekelt. Kiképzés-módszertani újdonságként meg is írtam 1976-ban egy nemzetközi kiadványba. Egyre világosabbá vált számomra, hogy erről nem sokat tudok, ezért két dolgot tűztem ki magam elé; a négyéves filozófiai szak elvégzésével az ilyen irányú műveltség megszerzését, illetve jobban kellett értenem a közigazgatáshoz. Így elvégeztem az igazgatásszervezés-vezetés szakirányú továbbképzést is. Mindezt azért, hogy keretbe tudjam foglalni a rendészettudományt „settenkedő árnyként” körbe vevő mondanivalókat. Meg kell említenem, hogy informális módon tulajdonképpen a jogot is elvégeztem, mert a feleségemmel akkor kerültünk össze, amikor ő a jogon elsőéves lett, és mindig nekem mondta föl a leckét később is. De persze ez csak annyit jelent, hogy kellő tisztelettel tudok a joghoz viszonyulni. Franciaszakos osztályba járva tanultam latinul is, négy évig zongoráztam. A művészetnek általában nagy hódolója vagyok, az operába kötelező volt járnom, emellett a teljes klasszikus magyar és világirodalmat 18 éves koromig befejeztem.

Hogyan találkozott a tudományos kutatások mellett a tudományszervezéssel?

Tehát műveltségi háttérként az előbb említettek adottak voltak ahhoz, hogy elkezdjen az ember foglalkozni annak a közegnek a problémáival, amibe éppen került. Én ennek nem voltam avatott szakértője, mai napig sem tartom magam annak. A valódi rendészettudományi kérdések megvitatásában ugyan vannak benyomásaim és véleményeim, de magát a vitát és az eredményre jutást meghagyom a tényleges tudósoknak és kutatóknak. Én inkább tudományszervezési feladatokat láttam el egész életemben. Volt saját tudományos tevékenységem is – előbb utaltam rá –, de ezek nem voltak világrengető tudományos eredmények, azonban mind gyakorlati probléma megoldására irányult. Nagyon fontos volt számomra elsajátítani a szakirodalomhoz való hozzájutás technikáit. Parancsnokként elég sok tudományos folyóiratot megrendeltem az iskolába. Hozzáteszem, hogy családiragapám 23 lapot, folyóiratot járattott. Például az Orvosi Hetilapot 14 éves koromtól kezdve olvastam, már amit megértettem belőle. Ezek elég biztosnak tűnő tájékozódást adtak a tudományszervezési kérdésekben. Már 1981-ben kapcsolatban voltam a FAO, az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének londoni számítógépes központjával. Innen küldték telexen a mezőgazdasági könyvtárba az Attila útra könyvtárközi kölcsönzés keretében az általam kért dolgokat, nem kis megrökönyödésére az állambiztonsági szerveknek...

Ami érdekes: az én karrieremben rendszertani szempontból az úgynevezett rendészeti szervező vagy átképző elvégzése, ami a bűnügyi átképző kötelező elvégzését követte. Parancsnokként az összes létező szabályzót végig kellett olvasnom és meg kellett tanulnom, nehogy a beosztottaim ezeket nálam jobban ismerjék. Ez az a probléma, amit meg fogok írni az ötvenéves évfordulóra „*A tisztképzés paradigmái címmel.*”

Mit ért ezeken a paradigmákon?

Itt mindenki azt hiszi, hogy a felavatott kibocsátott hadnagyok rögtön mehetnek is szolgálatba! De valójában ehhez még irtatlan mennyiségű anyagot el kell sajátítaniuk! Például az adott szakterülethez fűződő összes okmányt, a megyei rendőr-főkapitányság által kiadott parancsokat, határoza-

tokat, a megyéhez tartozó városok önkormányzati rendeleteit. A tiszt képzése nem fejeződik be a felavatással! Ki kell dolgozni az utánkövetés egymásfél éves rendszerét. A friss diplomásnak a helyszínen tovább kell tanulnia; megismerve a helyi és területi viszonyokat, továbbá a szervezetről a karon elsajátított országos ismeretekkel együtt tudnia kell mindezek gyakorlati alkalmazását...

De így alakult ki közelmúltunk történelmében, hogy különféle praktikus okok miatt felavatjuk őket tisztté, miközben még nem annyira azok. Ezért nagyon megörültem annak és pártoltam, hogy az ORFK-val közösen például a határrendészeket az avatást követően egyhónapos határrendész képzésre júliusban össze kell vonni, és még tovább tanítani őket a határon a konkrét körülmények között. Egy csomó dolgot az oktatásban nem tudunk lemodellezni. Azok az adattárak, végpontok, akár demo formában is, amelyekkel nekik ott dolgozni kell, nem állnak itt rendelkezésre. Tehát nem fejeződhet be a tisztek képzése a diplomájuk átadásával. Ugyanakkor praktikus okok miatt mégiscsak jó, hogy elhagyják az iskolát, mert onnantól fogva nem iskolai, hanem már mentorképzésben kell részesíteni őket. Fel kell állítani ennek a teljes rendszerét. Nem csak a tiszthelyettes-mentorálásban, hanem a tisztekében is. Lehet, hogy lesz, akinek nem tetszik az újabb egy év „képzés”; de a frissen avatottak teljes fizetést kapnak, és valószínűleg jobban örülnek annak, hogy tovább foglalkoznak velük, mintha egyből a „mély vízbe” dobnák őket. Én is örültem, amikor az első szolgálati helyemen betanítottak, személyesen törődve velem!

Ezek alapján rendészeti felsőoktatás zajlik-e, vagy tisztképzés?

Ez is egy nagy és jogos felvetés! Alapkérdés annak tisztázása, hogy a rendészeti felsőfokú szakmai képesítés, a tisztképzés vagy a vezetőképzés között mi a prioritási sorrend, vagy ha ez nem állítható fel, akkor hogyan oszszuk be az időt és tartalmat a három cél között. E problémának a vetületei megjelennek a gyakorlati munkában is. Például nagyon komoly rendészettudományos problémát okozott, amikor a Hszt-be bevezettük a tisztjelölti jogviszonyt. Mert attól még, hogy a katonák tisztjelöltnek nevezték ezt a kategóriát, nálunk is tisztjelöltekről van-e szó, vagy inkább vezetőjelöltekről? Hol a különbség a tiszt és a vezető között? Mert a kibocsátott tisztjeink többsége soha nem lesz vezető! A bűnügyi területen a kb. tizenkétezer hivatásosból hat-nyolcezer a tiszt, a többi zászlós, illetve tiszthelyettes. A

Deák József: A rendészettudomány szépségei és nehézségei... Interjú dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnaggyal, a Belügyminisztérium oktatási főszemlélőjével

tisztek közül pedig mindössze mintegy ezer a vezető... Nagyobb harmóniát kell teremtenünk a személyügyi és az oktatásigazgatás között! Itt lép be a rendészettudomány. Hisz felmerülnek egyszerű fordítási problémák is; a nyugati nyelvekben szereplő police officert a filmekben egyszerűen rendőrtisztnak fordítják. Pedig amikor látjuk, hogy kimegy a járőr a helyszínre, a magyar értelmezésben nem tisztekről van szó. Itt élesen eltér a kontinentális és a világgyakorlat. A franciáknál a rendőrtiszt tényleg vezetőt jelent. Amikor az EUROSTAT keresi a tiszt-tiszthelyettes legénységi és a tisztvezetői arányt – a Horthy-rendszerben, amikor volt a legénységi őrsemmélyzet, és mellettük a tiszt, fogalmazó vagy nyomozó, akkor lehetett arányt számolni –, nem lehet pontosan meghatározni, mert jelenleg sok tiszt végrehajtó is. Több ezer nyomozó talpal kint és gyűjti az információt. Ők tisztek, de nem vezetők a szó semmilyen értelmében! Vagy például miért nincs közrendőr nálunk, mint Angliában? Na de most mi lenne, ha ismét, mint az elmúlt negyven évben többször felmerült ötletként, a nyomozó tiszteket átneveznénk segédfelügyelőnek, felügyelőnek és főfelügyelőnek oldalról megfélemltetve a katonai rendfokozatoknak? Ezt a többezres nyomozói állomány jelentős sérelmei nélkül nem lehet kivitelezni Magyarországon.

Vannak-e még hasonlóan aktuális, a rendészettudományt napjainkban foglalkoztató problémák?

Másik ilyen például a technikai fejlődések nyújtotta lehetőségek és az adatvédelem között feszülő ellentmondások harmonizálása. Nem tudunk mit kezdeni a virtuális terekkel rendészeti szempontból! Nagy híve vagyok az elméleti alap kutatásoknak, de praktikusán mégis a gyakorlati problémákat szeretem, azokkal kell foglalkozni! A rendészettudományi kutatásoknál mindig gondot jelent a hivatali bezárkózás, a túlajtott titkosság! A kutatók minden újszerű javaslatát a vezető a munkájával szembeni határozott kritikaként értelmezi... De ez nem sokban különbözik bármelyik, szervezettel foglalkozó tudománytól. A szervezeti kultúránkban minden eltűnt az objektív oldalról. Nincsenek egészségügyi, szociális intézményeink, üdülőink. Minden megszűnt, ami korábban rendelkezésre állt és a szervezeti emlékezethez hozzátartozik. Nincsenek tradícióink sem különösebben, mert ezeket vagy a jobboldali vagy a baloldali politika eltorzította. Például hogy

közelítsünk a két világháború közötti állambiztonsági szervekhez? Hogy lehet leírni az ötvenes éveket, azok első és második felét? Ezek nincsenek feldolgozva, de nem is lehet, mert politikailag érzékeny területek... Amikor a rendőrség a kelletténél jobban kiszolgáltatottá válik a politikának, akkor már a gyakorlata is eltorzul! Nagyon nehéz úgy kritika alá vonni, hogy közben ne tévedj politikai területre, a kritika ne sugározzon ki a politikára is... Márpedig lassan ismét hozzá kell szokni ahhoz, hogy a rendészettudomány éles különbséget tegyen politika és pártpolitika között! Hisz a politológia tudománya társtudománya a rendészettudománynak is. Ezeket a szempontokat a rendőrség vagy a rendvédelmi szervek működésével kapcsolatos társadalmi kérdések vizsgálatánál is érvényesíteni kell, hiszen ha nem érvényesítjük, nem teljes a feltáró munkánk! Ehhez a problémához lassan hozzá kell nyúlni, de ez könnyen hatalmi kérdéssé válhat. Ez mind-mind megnehezíti a kutatóink dolgát! Nagyon nehéz irattárakban úgy kutakodni, hogy bizonyos események valós háttérét bizonyító okiratokkal találkozzon az ember. Például annak idején Déri Pál, a Belügyi Szemle főszerkesztője által tudományos megállapításai miatt keletkező retorziós szándék elhárítása nem volt egyszerű feladat! Én sem minden megállapításával értettem egyet, de ahhoz ragaszkodtunk, hogy tudományos feltáró munkája miatt ne érhesse őt retorzió! Ez nagyon nehéz oldala a rendészettudománynak, de egyben szépsége is. Mert az említett nehézségek egyúttal jelentős mértékű feltáratlanságot is jelentenek! Azt azonban ne gondoljuk, hogy a világ megismerésének, a körülöttünk zajló folyamatok megértésének egyetlen útja a tudomány. Arisztotelész óta tudjuk, hogy vannak tovább nem bontható fogalompárjaink: az igaz és hamis, a szép és csúnya, a jó és rossz. Megértésük közös rendező elve a mérték. A mérték helyes alkalmazása a tiszt legnagyobb erénye.

Köszönjük az interjút!